

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

BOLAN KUK U DJEČIJOJ DOBI

Nedim Smajić Koliko znamo o bolu, on line seminar ZOOM platforma, 09.06.2021. god.

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 - 3109 / 001 - 001)

Anatomija

Dječiji kuk

Odrasli kuk

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

ANATOMIJA

• Zglob kuka (articulatio coxae):

- kuglasti zglob: dio karlične kosti (acetabulum čašica) kao konkavni
  - glava bedrene kosti kao konveksni dio
- zglobna čahura: membrana fibroza (spoljna)
  - membrana sinovialis (unutrašnja)
- U fibroznoj opni su tri veze: lig.iliofemorale Bertini, lig. pubofemorale i lig. Ischiofemorale
- Sinovijalna tečnost
- Ligamentum cap. femoris

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

ANATOMIJA

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 - 3109 / 001 - 001)

VASKULARIZACIJA

- Potiču iz a. Femoralis i njenih grana a. Profunde femoris i a.circummflexe femoris lat. I med
- A.iliaca a. Obturatoria

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

INERVACIJA

- Prednju stranu zgloba inervišuu grane n. Femoralis
- Od n. Obturatoriusa dvije grane za kuk, r.acetabularis zajedno sa a.acetabularis
- Zadnju stranu grane od
- pl. lumbalis

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

TRANZITORNI SINOVITIS KUKA

Kratkotrajno, prolazno oboljenje dječijeg kuka koje se karakteriše bolom, šepanjem, kao poslijedica povećanog nakupljanja zglobne tečnosti usljed upale sinovijalne membrane

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 - 3109 / 001 - 001)

TRANZITORNI SINOVITIS KUKA

- Uzrok nepoznat , nekoliko teorija aktivna ili preboljela infekcija najčešće krajnika, pretjerana fizička aktivnost
- Rizik da dijete oboli 3%
- Djeca do 10 godine najčešće između 3 i 6 godine

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

KLINIČKA SLIKA

- Anamneza: podatak o šepanju unazad nekoliko dana, pretjerana fiz. aktivnost, preboljela ili aktivna upala
- Bol koji može biti različitog intenziteta, anteromedijalna regija nadkoljenice, širi se ili u koljeno i u slabinski dio
- Klinički se ustanove ograničeni pokreti u kuku (fleksija i unutrašnja rotacija), palpatorna bolna osijetljivost

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

DIJAGNOZA

- Radiološka -anteroposteriorni snimak karlice sa kukovima
- Ultrasonografija komparacija sa zdravom stranom, signifikantna razlika je 4 do 5 mm, nekada se evidentira i 12 mm, zadebljanje kapsule,lateralizacija glave femura, razlikovati septični artrtis i M Perthes

• Lab nalazi, eventualno punkcija zgloba

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

DIFERENCIJALNA DIJAGNOZA

- Gnojna upala kuka
- JAR
- Perthesova bolest
- epifizioliza
- TBC

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

LIJEČENJE

- Mirovanje
- Indirektna kutana trakcija sa opterećenjem sa nogom u položaju fleksije u kuku do 30 stepeni narednih 7 dana, a nekada i 2 do 3 sedmice
- Punkcija zgloba
- Antireumatika (brufen, salicilati)
- Nekada kortikosteroidi

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 - 3109 / 001 - 001)

PROGNOZA

- Vrijeme trajanja 2 do 3 nedjelje
- Potrebno UZ praćenje
- Povećan intraartikularni pritisak može vršiti pritisak na krvne sudove i dovesti do aseptične nekroze glave femura, ili povećanja glave femura coxa magna
- Dalje praćenje naredna 3 mjeseca radi UZ praćenja pojave eventualnih znakova Pertesove bolesti

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

OSTEOHONDRITIS KUKA MORBUS PERTHES

Razvojni poremećaj osifikacionog jezgra epifize glave bedrene kosti u djece nastao zbog poremećaja cirkulacije , a karakteriše se privremenim prekidom rasta koštanog jezgra u odnosu na hrskavicu koja se i dalje razvija

Project number

.09 / 001 - 001)

Epidemiologija

- Incidenca 1:13 000
- Muška djeca u 80% slučajeva
- Dob od 2-14 g. Sa pikom u 5-6 godini
- Djeca nižeg rasta, slabije uhranjenosti,
- Potiču iz ekonomski slabije gradske sredine
- Stariji roditelji
- Djeca bjele rase češće oboljevaju

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

Etiopatogeneza

- Uzrok bolesti nepoznat
- Poslijedica poremećaja cirkulacije
- Urođeno smanjenje broja i volumena anastomoza a.circumphlexae. posterior
- Najčešće zahvaćen anterolateralni dio jezgre
- Razlikovati od avaskularne nekroze glave femura gdje je zahvaćena cijela glava

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

DIJAGNOSTIKA -klinička slika

- Akutni početak bolesti praćen šepanjem, *pojavom boli i ograničenih pokreta (rotacija, fleksija),* hipotrofija mišića. Bol u vezi sa povećanom količinom zglobne tečnosti i reakcijom sinovijalne kapsule
- Hronični početak –simptomi identični , ali blažeg intenziteta
- Simptomi traju od nekoliko mjeseci do dvije godine
- Na kraju bolesti noga može biti kraća ograničenih bezbolnih pokreta u kuku

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

DIJAGNOZA

- UZ kukova koji pokaže izliv u kuku i rane znake subhondralne separacije prije nego uoči rtg
- Lab . nekada povećane vrijednosti leukocita i vrijednosti SE i CRP-a
- Scintigrafija manjak punjenja indikatorom
- RTG- AP i snimak kukova po Lauenštajnu
- MRI karlice sa kukovima

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

DIJAGNOZA rtg

Pet stadija

- 1.Rani znaci-širenje zglobnog prostora, subhondralna seperacija, abnormalnost epif. Hrskavice
- 2.Nekroza
- 3.Fragmentacija
- 4.Regeneracija
- 5.Oporavak

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

DIFERENCIJALNA DG

- TBC
- Avaskularna nekroza
- Trauma
- Septički artritis
- Transitorni coxitis

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 - 3109 / 001 - 001)

LIJEČENJE

- Dugotrajno –od najmanje 2 g pa i duže. Za cilj nakon završetka, što bolja i bezbolna pokretjlivost i deformitete svesti na minimum
- Potrebna saradnja roditelja i djeteta zbog dužine trajanja bolesti
- Ukloniti iritirajuće faktore- noga u abdukciji i spoljnoj rotaciji
- Konzervativno i operativno u zavisnosti od stepena oštećenja osifikacijskog jezgra i dobi djeteta

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

Konzervativno liječenje

- Ukoliko rtg ne pokaže subluksaciju i djeca ispod 6 g starosti
- Indirektna trakcija
- Abdukciona ortoza
- Mirovanje
- antireumatici

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

Ortoze

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 - 3109 / 001 - 001)

Operativno liječenje

- Djeca starija od 6 godina i čiji rtg nalaz govori o većem oštećenju osifikacione jezgre i subluksaciji glave bedrene kosti
- Varizaciona osteotomija proximalnog dijela bedrene kosti ili osteotomija ilijačne kosti radi boljeg nadkrovljavanja

Project number: 585927-EPP-1-2

Komplikacije bolesti

Deformitet Šepanje

Artroza kuka što uzrokuje ranu ugradnju totalne proteze kuka (u tridesetoj godini života)

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 - 3109 / 001 - 001)

PRIKAZ SLUČAJA

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 - 3109 / 001 - 001)

Prikaz slučaja

 Dječak dobi 6 godina. U julu 2019 g upućen zbog bola u lijevom kuku i šepanja na lijevu nogu. Simptomi se javili 7 dana prije pregleda. Roditelji ne navode traumu. Učini se uz kukova koji pokaže izliv u lijevom kuku te subhondralnu seperaciju. Nakon RTGa evidentira se patološka promjena osifikacione jezgre. Primljen na OTK radi dalje dijagnostike. MRI kuka potvrdi dijagnozu Pertesove bolesti

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

Prikaz slučaja

 Obzirom na dob , drugi stepen rtg promjena osifikacionog jezgra terapija konzervativni tretman-mirovanje (ležanje u krevetu sa nogom u abdukciji i spoljnoj rotaciji). Nakon 6 mjeseci pacijent obezboljen, pokreti u kuku ograničeni. Uz kuka ne pokaže izliv. Dječak sarađuje po navodima majke ne ustaje iz kreveta. Rtg pokaže nekrozu osif centra sa gubitkom koštanog sadržaja.

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

Prikaz slučaja

 Novi RTG godinu dana od uspostavljanja dijagnoze pokaže fragmentaciju osifikacione. Snimak nakon 4 mjeseca pokaže znake regeneracije jezgre i zadnji pregled u junu mjesecu, skoro 2 g od početka bolesti RTG faza oporavka. Klinički blago šepanje pri hodu. Preporuka za plivanjem ,vožnjom bicikla. Narednih 6 mjeseci izbjegavati trčanje i skakanje.

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Početak simptoma

Nakon 6 mjeseci

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

EPIFIZIOLIZA GLAVE BEDRENE KOSTI

Poremećaj proksimalne femoralne fize koji dovodi do klizanja metafize prema naprijed i gore u odnosu na epifizu, koja ostaje anatomski smještena u acetabulumu

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

EPIDEMIOLOGIJA

- Predpubertetska i pubertetska dob
- Incidenca : 10/100 000
- Dječaci : djevojčice 3:2
  ➢ Dječaci 13-15 god
  ➢ Djevojčice 11-13 god
- Gojazna djeca
- Češće lijevi kuk
- Obostrano 17% do 50% (~25%)
- Nedostaju sekundarne spolne karakteristike

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

PATOFIZIOLOGIJA I PATOANATOMIJA

- Nastaje zbog djelovanja mehaničkih sila na osjetljivu epifiznu hrskavicu rasta (hipertrofični sloj)
- Faktori koji povećavaju osjetljivost epifize: endokrini (hormon rasta, gonadotropini, steroidni hormoni), metabolički poremećaji (K, Ca, P, Mg, Vitamin C i D), *nagli rast, povećanje* TT, pojačana fizička aktivnost, predmenstrualni period kod djevojčica

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (20

"This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects be held responsible for any use which may be made of the informati

KLASIFIKACIJA

Prema dužini trajanja simptoma

Akutna	Simptomi traju manje od 3 sedmice
Hronična	Simptomi koji traju duže od tri sedmice
Akutna na hroničnu	Akutna egzarcerbacija simptoma koji dugo traju

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 - 3109 / 001 - 001)

KLASIFIKACIJA

Loderova klasifikacija

Stabilne	Može da hoda sa ili bez štaka
Nestabilne	Ne može da hoda čak ni sa štakama

KLASIFIKACIJA

Prema stepenu pomaka epifize (Southwick)

Blago (Stepen I)	< 30°
Umjereno (Stepen II)	30-50°
Teško (Stepen III)	> 50°

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

KLINIČKA SLIKA – RANA DIJAGNOSTIKA

- Bol u preponi i bedru sa povremenim šepanjem
- Bol u koljenu 15-50% jedini simptom te otežava dg; nastaje zbog bolnog podražaja n. obturatorius medialis
- Antalgičan hod
- Noga u vanjskoj rotaciji
- Pozitivan Drehmanov znak
- Slabost i hipotrofija nadkoljene musklature

A 11-year-old boy with unstable SCFE. His affected leg is turned outward and is shorter than the other leg.

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

Reproduced from Weber MD, Naujoks R. Smith BG: Slipped capital femoral epiphysis. Orthopaedic Knowledge Online Journal 2008; 6/21. Accessed June 2016.

RADIOLOŠKI NALAZ

 RTG oba kuka u AP i Lowenstein poziciji : proširena sklerotična epifizna hrskavica

≻ Klein-ova linija

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

TRETMAN

- Operativno liječenje
  - Perkutana in situ fiksacija
  - Otvorena repozicija i stabilizacija

epifize

- Osteohondroplastika
- Proksimalna osteotomija femura
- Profilaktička fiksacija kontralateralnog kuka

(obostrana in situ fiksacija)

- Konzervativno liječenje
  - ➤ Mirovanje

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

KOMPLIKACIJE

- Osteonekroza glave femura (4-6%)
- Kontralateralna epifizioliza- najčešće nakon unilateralne hirurške fiksacije (20-80%)
  - rizikofaktori za kontralateralno skliznuće: gojaznost, prvo skliznuće prije 10. godine života, endokrini poremećaji
- Hondroliza (0-2 %)
- Rezidualni deformitet proksimlnog femura i diskrepanca u dužini ekstremiteta
- Progresija skliznuća
- Infekcija (0-2%)
- Hronični bol (5-10%)
- Degenerativni arthritis

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

PRIKAZ SLUČAJA

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 - 3109 / 001 - 001)

Slučaj 1

- ZO, 14,5 godina, dječak, TT 52 kg, TV 162 cm
- Pad pri ustajanju iz školske klupe. Jak bol u lijevom kuku. 2 sedmice prije pada osijećao bol i šepao. Javio se ortopedu. Učinjen rtg, nije potvrđeno pomijeranje epifize, mada je postavljena sumnja
- Pri pregledu lijeva noga kraća, u spoljnoj rotaciji, izrazito bolna pri pokretima
- Nisu prisutne sekundarne spolne karakteristike pubertetske dobi
- Rtg snimak prije i poslije pada
- Op u roku 12h od povrede stabilizacija sa dva kanulirana vijka
- Merle d'Aubigné Hip Score nakon godinu dana 18 (odličan rezultat)

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

110/2001 110111021. 303927-EFF-1-2017-1-K3-EFFKA2-CDRE-JF (2017 - 5105 / 001 - 001)

Co-funded by the Erasmus+ Programme

Slučaj 2

- ĆA, 11 godina, djevojčica, TT 62 kg, TV 149 cm, BMI 27,9 (gojazna) nije imala menstruaciju
- Anamneza: povreda lijevog kuka pri padu s bicikla (dolazi u UKC Tuzla iz KB Bihać nakon 5 dana od povrede). 10 dana prije povrede osjećala bol u lijevom kuku i koljeno i šepala na lijevu nogu
- Pri pregledu noga u vanjskoj rotaciji, kraća, bolno pokretna
- Rtg poskliz epifize
- Op sedam dana nakon povrede stabilizacija sa jednim kanuliranim vijkom

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

Slučaj 2

- 14 mjeseci nakon povrede lijevog kuka zadobije povredu desnog kuka pri padu. 7 dana prije pada šepala i osijećala bol u kuku
- TT 72 kg, TV 156 cm, gojazna
- 5 dana nakon povrede učini se op : stabilizacija sa dva kanulirana vijka

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

Co-funded by the

ZAKLJUČCI

- Bol i šepanje relativno česti u dječijoj dobi
- Širok spektar uzroka, simptomatologija slična
- Poslijedice po oboljeli kuk od stanja bez poslijedica, pa do onih koji ostavljaju trajne sekvele i trajno bolan kuk sa defromitetom
- Ukoliko u ranoj fazi prepoznamo bolest i započnemo liječenje smanjujemo mogućnost pojave i stepen nastalih komplikacija

Project number: 585927-EPP-1-2017-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP (2017 – 3109 / 001 – 001)

HVALA NA PAŽNJI

